

Geloof in Moeder Natuur

Oordeel over zinnigheid therapie is plicht van de apotheker

door Thomas Dorlo, Ron Keizer - 09-12-2011

Met het adagium back to the basics leidt apotheker Charles Wauters ons terug naar een ver verleden, toen digoxine nog niet uit vingerhoedskruid geïsoleerd kon worden. Ook was men nog onbekend met de grote gevaren verbonden aan het gebruik van ephedra (ma huang), meent klinisch farmacoloog Thomas Dorlo.

De lezer werd in [PW 38](#) meegenomen naar de NatuurApotheek te Pijnacker en de opvattingen van eigenaar en beherend apotheker Charles Wauters. De NatuurApotheek levert oosterse en westerse fytotherapie 'vrijwel uitsluitend op recept'. Dit wekt bij de argeloze patiënt de schijn van betrouwbaarheid, veiligheid en controle. Helaas zijn deze recepten geschreven door herbalisten: 'zorgverleners' zonder enige medische vooropleiding en niet door de overheid gecontroleerd.

De NatuurApotheek lijkt dit probleem met de kwaliteit van voorschrijvers en veiligheid te (h)erkennen: als een voorschrijver niet vertrouwd is, belt een van de apothekers met deze persoon om na te gaan of hij kundig is. We kunnen alleen maar gissen hoe deze telefonische proeve van bekwaamheid op het gebied van kruidrij wordt afgenomen. Het is hoe dan ook een schending van het vertrouwen van de patiënt.

Toenemende vraag

Wauters begrijpt niet waarom niet meer apothekers in de toenemende vraag naar natuurgeneeskundige middelen voorzien. Dit is volgens hem immers zeer goed verenigbaar met de reguliere geneeskunde en geen kwestie van geloof.

Een kwestie van ratio is het evenmin. De uiterst complexe samenstelling van de plant zou een effect veroorzaken dat meer is dan de som van haar delen, waardoor 'de kans op bijwerkingen juist (sic) kleiner is'. Deze synergistische

werking van complexe kruidenmengsels is echter nimmer wetenschappelijk aangetoond. Dit is wel degelijk – en niets anders dan – een geloof in Moeder Natuur en andere mysterieuze krachten. Al aan het eind van de negentiende eeuw is door wetenschappers juist de weg van enkelvoudige preparaten ingeslagen, waardoor het mogelijk werd veilige en actieve verbindingen te selecteren en zo nodig zelfs te verbeteren.

Het probleem van veiligheid van en controle op kruidenpreparaten wordt telkenmale gebagatelliseerd: met GMP-certificering van leveranciers en analysecertificaten wordt getracht een aura van betrouwbaarheid te creëren. Deze certificeringen zeggen natuurlijk niets over de werkzaamheid en veiligheid van het middel, maar wekken wel degelijk deze indruk bij de patiënt. In werkelijkheid zouden vrijwel alle kruidenpreparaten een reguliere geneesmiddeltoetsing niet kunnen doorstaan.

Apothekers mogen, volgens Wauters, dan wellicht geen oordeel hebben over de therapiekeuze van hun patiënt, ze zijn wel degelijk – al is het slechts moreel – verplicht te oordelen over de zinnigheid van de therapie zelf, afgaande op aangetoonde veiligheid en effectiviteit. Hierbij mogen commerciële overwegingen het niet winnen van rationele.

Yin en Yang

Om terug te komen op de vraag of Wauters c.s. uit geloof of ratio handelen, citeren we graag uit het aangehaalde ‘wetenschappelijke’ artikel (waarvan Wauters medeauteur is): ‘Menopausal problems (...) could easily lead to a balance derangement between Yin and Yang with its manifold of symptoms. Hot flushes are signals of Yin’s inability to restrain Yang activities ...’

Hoe vaak vraagt u uw patiënten of hun Yin en Yang wel in evenwicht zijn?

Deze opinie is tot stand gekomen met medewerking van dr. Ron Keizer, klinisch farmacoloog aan de Universiteit van Uppsala.

Over de auteur

Thomas Dorlo is werkzaam als onderzoeker-promovendus in het AMC en in de apotheek van het Slotervaartziekenhuis in Amsterdam. Verder is hij in opleiding tot klinisch farmacoloog in het Nederlands Kanker Instituut - Antoni van Leeuwenhoek Ziekenhuis in Amsterdam.

U kunt hieronder een reactie plaatsen van maximaal 300 woorden. Deze moet voldoen aan de richtlijnen, zie disclaimer. De redactie modereert uw reactie.